Røgen - Farre Lokalhistoriske Forening

Aarsskrift 2014

Fortsættelse af artikel om Carl Rømer Bach

Den 1. februar 1862 krydsede de tyske tropper Eideren under ledelse af generalfeltmarskal Friedrich von Wrangel. Den østlige fremmarch mod Mysunde skete under kommando af Prins Friedrich Karl.

Kaptajn Harald Christian Hertel

Slaget ved Mysunde 2 februar 1864

Mysunde var således af stor strategisk betydning og her gjorde Carl Rømer Bache tjeneste under Kaptajn Harald Christian Hertels kommando.

Kort over området ved Slien fjord. I den blå cirkel ses Mysunde. Den røde pil viser den angribende tyske hær og den stiplede, hvordan tyskerne kunne angribe Dannevirke fra nord, hvis Mysunde var faldet.

Slaget ved Mysunde var således det første i krigen 1864.

Kaptajn Hertel skrev mange breve hjem til sin kone og i et af disse dateret den 16. feb. 1864 kan man læse:

"...Den 1. februar flyttede jeg atter over Vandet* ind i en Kro i Mysunde By og boede sammen med mine Løjtnanter**, men der kom jeg heller ikke til at ligge mere end én Nat, thi næste Dag, den 2den, skete Angrebet, og Kroen var omtrendt den første Gaard i Mysunde By, der blev skudt i Brand af Tyskerne ..."

* Slien fjord (LH)

** hvilket må betyde at Carl Rømer Bache var med Hertel her (LH)

Preussernes styrke var på cirka 10.000 mand. De havde slæbt 64 kanoner med, mens danskerne ved Mysunde kun havde 20 kanoner og ca. 2500 soldater.

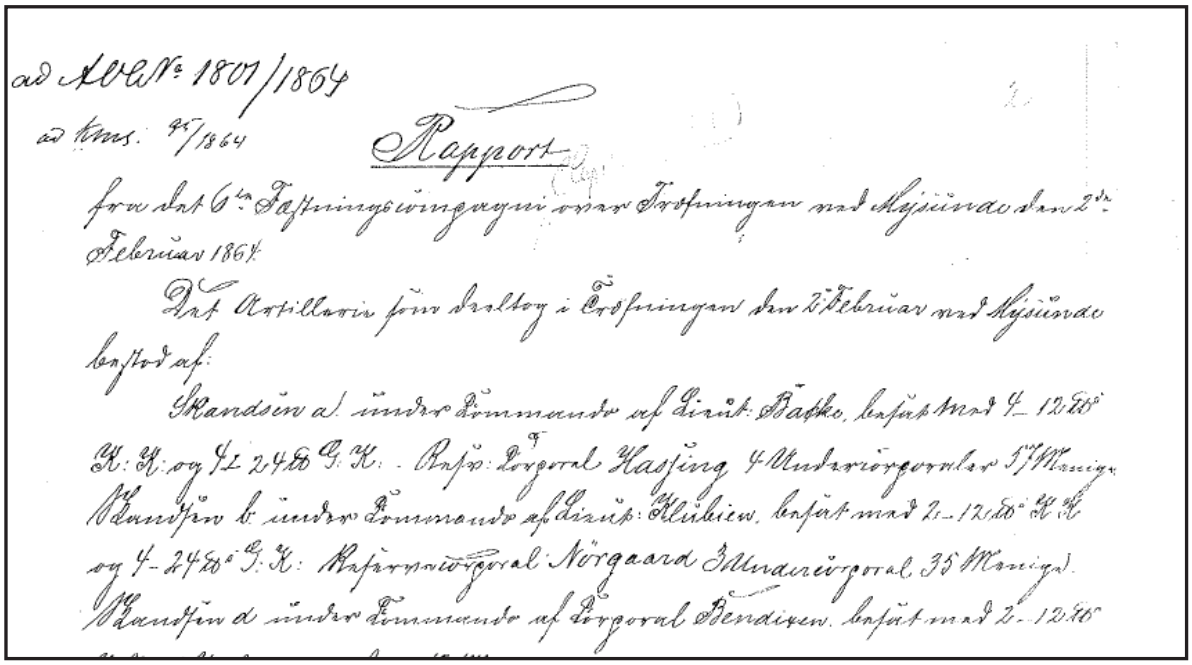

ad AVLN° 1801/1864
ad Kms. 95/1864

Rapport

fra det 6te Fæstningscompagni over Trøfningen ved Mysunde den 2de Februar 1864.

Det Artillerie som deltog i Trøfningen den 2 Februar ved Mysunde bestod af:

Skandsen a. under Commando af Lieut: Bache, besat med 4-12 ℔ K:K: og 4-24 ℔ G:K: - Resv: Corporal Hassing 4 Undercorporaler 57 Menige.
Skandsen b. under Commando af Lieut: Klubien, besat med 2-12 ℔ K:K og 4-24 ℔ G:K: Reservecorporal Nörgaard 3 Undercorporal 35 Menige.
Skandsen d under Commando af Corporal Bendixen, besat med 2-12 ℔

Kaptajn Hertels rapport om slaget ved Mysunde. venligst tilsendt af Bjørn Østergård ved Historiecenter Dybbøl Banke. Den vanskelige håndskrift er "oversat" af Jørgen Thue Pedersen og Ole Ingvordsen (via Slægt & Data)

Kaptajn H. C. Hertels rapport om slaget:

"Rapport
fra det 6de Fæstningscompagni over Træfningen ved Mysunde den 2de Februar 1864.
Det Artillerie som deltog i Træfningen den 2. Februar ved Mysunde bestod af:
Skandsen a. under Commando af Lieut. Bache, besat med 4-12 Pds (punds) K:K (kugle-kanoner) og 4 -24 Pds (punds) G.K. (granat-kanoner) Resv. Corporal Hassing 4 Undercorporaler 57 Menige
Skandsen b. under Commando af Lieut. Klubien, besat med 2-12 Pds. K.K. og 4-24 Pds. G.K. Reservecorporal Nörgaard 3 Undercorporal 35 Menige
Skandsen d. under Commando af Corporal Bendixen besat med 2-12 Pds K.K 1 Undercorporal og 12 Menige.

Skandserne g1 og g2 under Commando af Corporal Würtz, besat respektive med 2-12 Pds KK og 2-24 Pds G.K: Reservecorporalerne Olsen og Rasmussen 1Underkorporal og 30 Menige. Endvidere var i Skandsen g1 placeret først 2-24 Pds Granatkanoner og senere 2-12 Pds K:K: af 1ste Halvbatterie af 10 Batterie under Kommando af Lieut. Esberg. Træfningen begyndte med, at Fjenden henimod Kl 10 rykkede frem med en stærk Kjæde, som kastede vore Forposter af 18de Regiment tilbage fra Højderne ved Ornum og Terrainnet vesten for samme indtil et Par hundrede Alen fra Skandserne a og b. Fra Skandserne blev der fyret enkelte Skud mod Fjenden, naar denne viste sig i større masse, men indtil KL. 11 var Kampen kun at betragte som en Forpostfægtning.

Skandse A, Mysunde. Det kunne være Carl Rømer Bache man ser enten med høj hat ved kanonens bagende eller personen lige til venstre herfor, der ser ud til at kommandere (LH).

Ved denne Tid blev den ene Bataillon af 3die Regiment beordret frem for at kaste den fjendtlige Kjæde tilbage, hvilket lykkedes, men umiddelbart derpaa trængte en saadan Masse af Infanterie og Artillerie frem som havde samlet sig i det Terrain bag Ornum Bankerne, der er aldeles skjult for Skandserne a og b, at vort Infanteri øieblikkelig blev kastet tilbage til Dækningen mellem Skandserne og Siderne af samme, og nu overvældedes Skandserne og Infanteriet mellem samme med en ganske overordentlig

hæftig forenet Artillerie- og Infanteri-Ild, som vedvarede aldeles uafbrudt til henimod Kl. 5 om Eftermiddagen, da Fjenden trak sig tilbage. Samtidig med at vort Infanterie kastedes tilbage faldt der en saa stærk taage, at man fra Skandserne aldeles ikke kunde see Fjendens Bevægelse og kun havde Kanonglimtene at rette efter. Paa Grund af det nøie Kjendskab, vi Alle havde til Terrainnet foran Skandserne, kunde dog Afstanden til og Placementet for det fjendtlige Skyts vistnok til trods for Taagen bedømmes temmelig nøiagtigt, saaledes at vi have al grund til at antage, at Ilden fra skandserne har været temmelig virksom. Af og til lettede Taagen et Øieblik, de fjendtlige Batterier kunde observeres, og det viste sig da, at Afstandene 6 a 700 Alen , havde været rigtig bedømte. Hele Betjeningen gik i begyndelsen med Ro og Orden. Folkene vare særdeles flinke. Undertegnede opholdt sig i begyndelsen af Fægtningen afvexlende paa Skandserne a og b, men efter at Lieut. Klubien var falden, overtog jeg selv Commandoen paa Skandsen b og opholdt mig der under resten af Affairen. Da Ilden vedblev med en aldeles uafbrudt Hæftighed, og flere af

Mysunde 2 februar 1864. Med de preussiske snigskytters kugler hvinende om ørene, indstiller Kaptajn Hertel kanonen, så den igen kan tages i brug.
Tegning: Erik Henningsen

Folkene vare faldne og saarede, kom der et Øieblik paa Skandserne a og b, hvor Folkene trykkede dem noget og ikke vilde frem fra Brystværnet, men efter at det var lykkedes at overvinde denne øieblikkelige Frygt, vare de saa flinke og freidige, som det paa nogen maade kunde ønskes, og vedblev saaledes, ligetil Fægtningen var endt. Hvorvidt der gjordes noget virkeligt Forsøg på Storm mod Skandserne a og b, kan Compagniet ikke med Bestemthed udsige, men Fjenden var i Colonnebevægelse fremad ad Veien fra Flækkeby paa et Par Hundrede Alens Afstand og blev saa stærkt beskudt med Kardæsker som muligt, og samtidig dermed rykkede en stærk Colonne frem paa den østlige Side af Skandsen b over det Mosedrag, der gaaer ind fra Slien, den blev modtaget med en saa stærkforenet Infanterie og Kardæskild, at den gjorde omkring og ikke mere kom til Syne. Hvor stor en fjendtlig Infanteristyrke, der var imod os, eller hvor mange Batterier, der vare opkjørte imod os, er det Compagniet en Umulighed at have nogen bestemt Mening om, dertil var Ilden den hele Tid altfor vedholdende og Taagen for stærk. Skandserne bleve beskudte med 12 og 24 Pds Granater samt riflede Granatkardæsker af et mindre Caliber.

Compagniet havde paa Skandserne a og b et Tab af:
Lieut. Klubien og 5 Constabler, som faldt, samt Lieut. Bache og 6 Constabler, der saaredes, og demonteredes 3 Kanoner derved, at Affutagerne enten blev sønderskudte eller ubrugelig gjordes ved vor egen Skydning. Hvor mange af Infanteriet der faldt i Skandsene, kan kan Kompagniet ikke udsige, men Tabet var meget betydeligt.
Paa Skandserne d og g1 og g2 bleve de meget stærkt beskudte med Artilleriild, men paa grund af Taagen rettedes der for høit, og Compagniet har heldigvis intet Tab paa de Skandser.
Compagniet kan ikke noksom udhæve den Iver, den Ro og det Mod, som udvistes af begge dets Lieutenanter. Saa længe indtil Lieut Klubien faldt, gik han fra Kanon til Kanon, opmuntrede Mandskabet, og da den paa den østlige Flanke staaende Kanon under den fjendtlige Colonnes Fremrykning over Mosedraget aldeles overvældedes med Infanterieild, og mandskabet, efter at dets No. 1 var falden og 1 mand var saaret, trykkede sig ved at betjene Kanonen, overtog han selv No. 1s Forretninger og blev skudt, medens han rettede Kanonen.

Lieut. Bache blev i begyndelsen af Træfningen let saaret i brystet, men han blev paa Skandsen, overtog, efter at Capitain Schow af Infanteriet var falden, Commandoen over Infanteriet, og udviste et forhold, der ikke noksom kan roses (af en saa ung Officer, Han har senere udført sin anstrængende Tjeneste tiltrods for, at hans Saar forvolder ham en deel Smærter og i de sidste Dage er begyndt at superere). Af Underclassene maa Compagniet tillade sig særlig at udhæve Corporal Hassing, paa Skandsen a, som udviste et særdeles rosværdigt Forhold under hele Kampen, og paa Skandsen b Constabel No. 44 af 12 Batterie Urbansen, der betjente Kanonen som No. 1, og som under hele Kampen udviste et Mod og et Lune, der opmuntrede hele Besætningen baade af Constabler og Infanterie, og maa Compagniet slutte sin Indberetning med det bedste Vidnesbyrd for samtlige Underofficerer, Undercorporalerog Constabler. (Fra den 2den til den 5te Febr. er der ikke forefaldet nogen Artilleriekamp, men en hyppig Allarmering, ledsaget af Forpostfægtning)

Sønderborg den. 14. Februar 1864

H C Hertel

Capitain og Compagnicommandeur

Nedenstående er et Uddrag fra "Feltliv "- nogle erindringer og breve fra krigen i 1864 - nedskrevet af H. P. Henriksen (1840-1925), udgivet 1963. Her er en beretning fra 2. februar ved Mysunde:

"Ved hjørnet af Blokhuset laae en Løjtnant med halvt Hoved og udrevet Hjerne, der tildels var klistret paa Blokhuset ...
...Og ud af skydeskaarene brølte Kanonerne hvert Øjeblik, saa der ikke var Ørelyd, mens bøsserne uafbrudt lynede fra Brystværnet, sendende deres dræbende projektiler ud i det prøjsiske Infanteri, hvoraf en stor Del havde kastet sig paa Maven i Jordsmonnets Lavninger. En lille rask Artilleriløjtnant - jeg troer han hed Bache - med en Laadhue paa Hovedet, opmuntrede idelig Besætningen og var næsten allevegne."

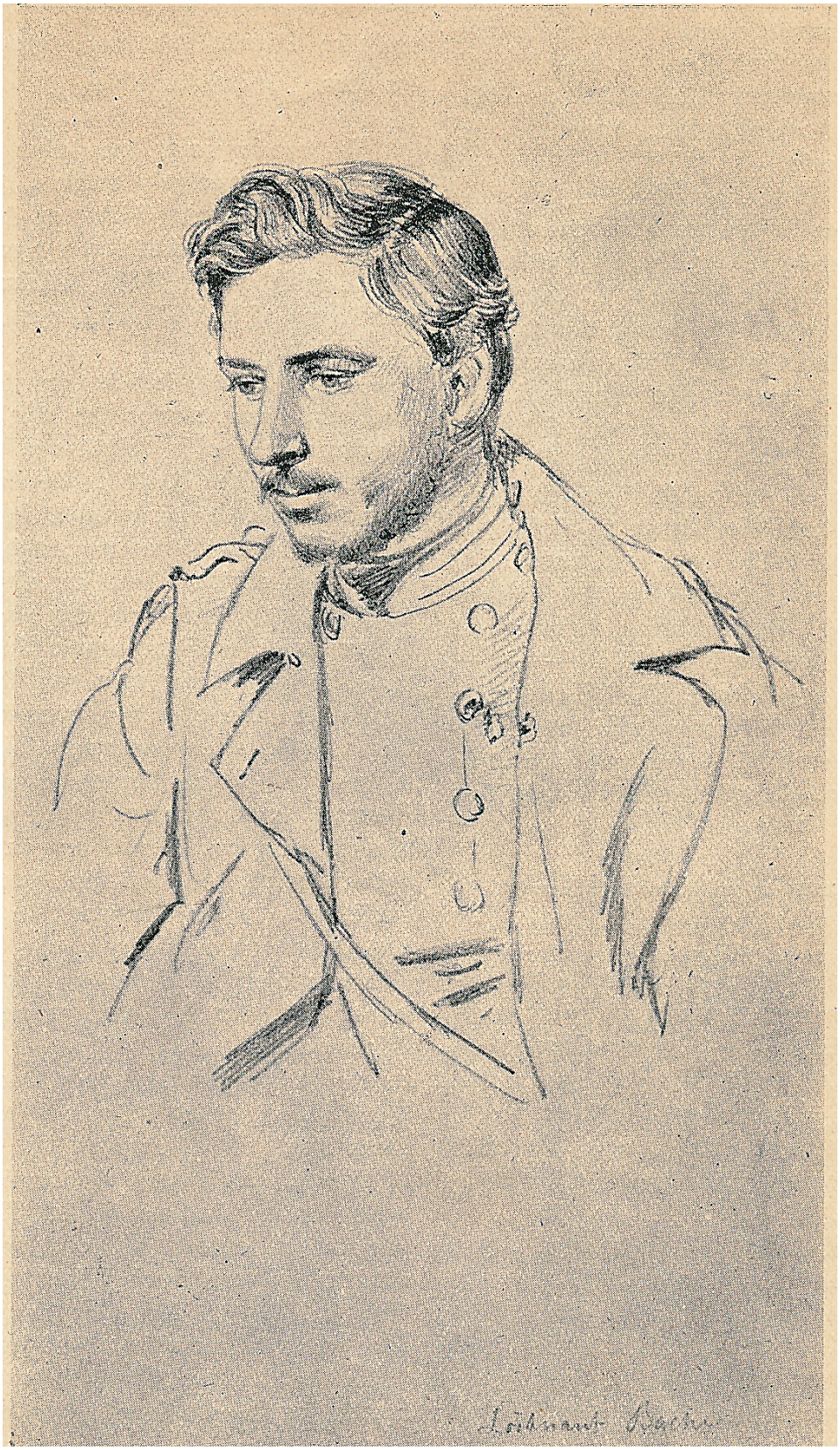

Løjtnant ved artilleriet Carl Rømer Bache.
Tegning Otto Bache.
Jeg har ikke fundet noget slægtsskab mellem C. R. Bache og Otto Bache, selvom de har samme navn (LH).

Kort over de danske styrkers placering ved Mysunde.
Skandse a er under kommando af løjtnant Carl Rømer Bache.

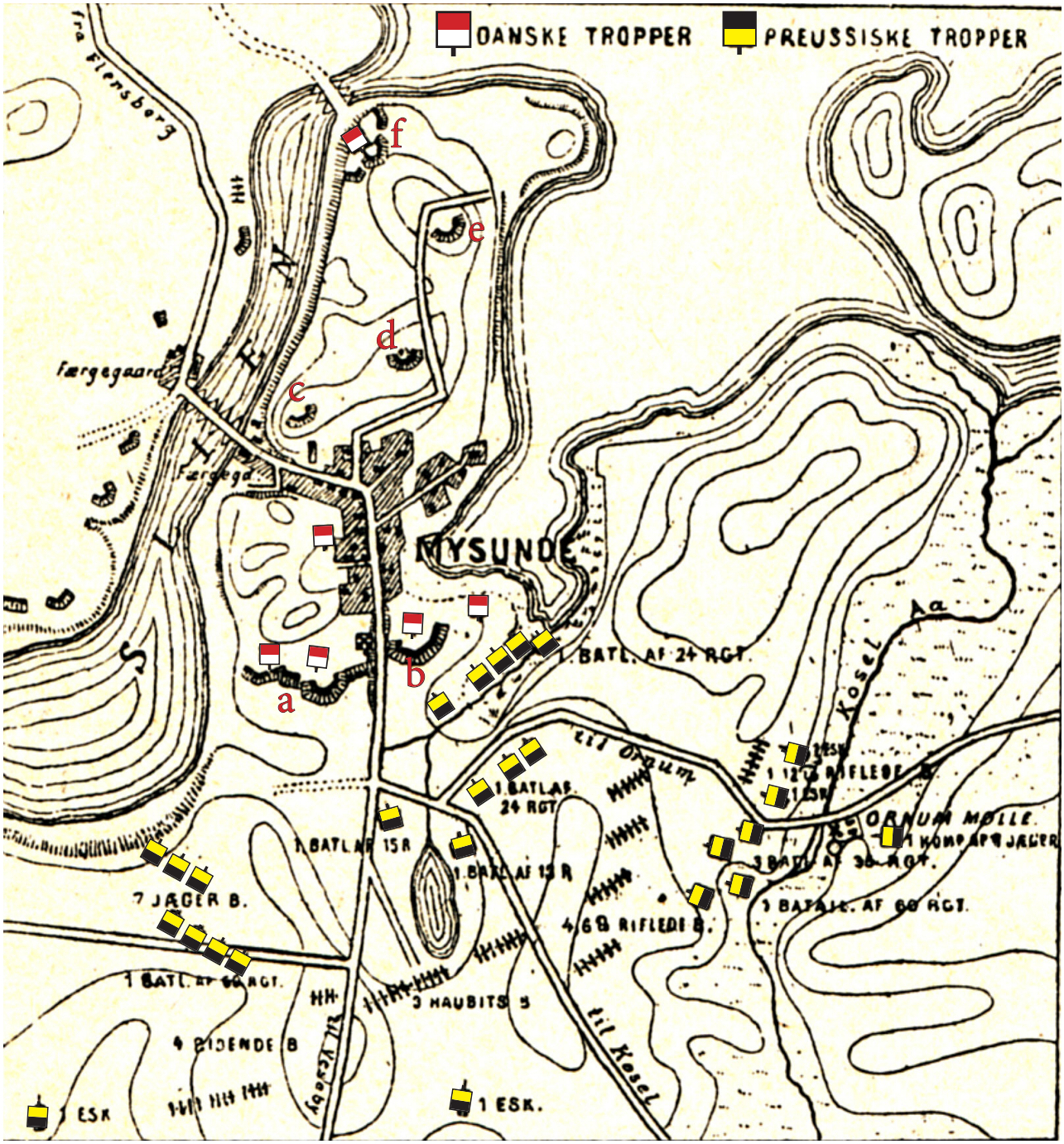

Skandse b: løjtnant Klubien og da han falder overtager kaptajn Hertel kommandoen.
Preusserne trænger frem beskyttet af lavningen foran skandse a og den danske infanterikaptajn Schouw forbereder sine folk på at fjenden vil forsøge et stormløb. De danske kanoner kan ikke ramme dem og da det er tåget vil det også beskytte de fjendtlige soldater, hvis de forsøger et fremstød. Heldigvis letter tågen og de danske kanoner fra g1 og g2 kan nu beskyde preusserne, der må retrætere.

Tyske såredes føres bort efter kampen ved Mysunde. Scene fra landsbyen Kosel. Byens kirke ses i baggrunden. Træsnit i Illustrierte Zeitung, 5. marts 1864

Fra Vort Forsvar, 1897
- uddrag

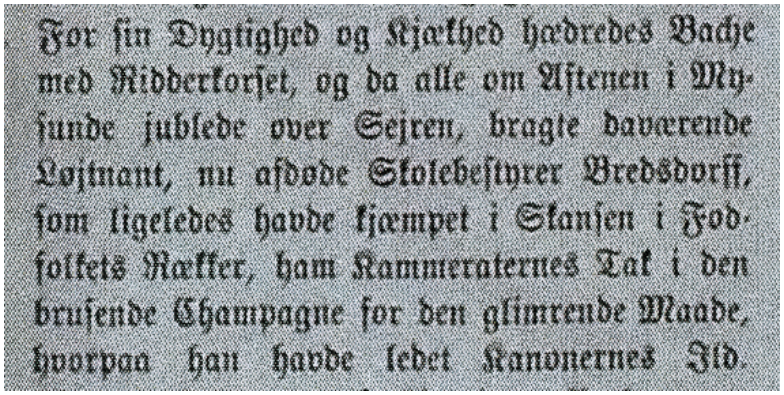

For sin Dygtighed og Kjækhed hædredes Bache med Ridderkorset, og da alle om Aftenen i Mysunde jublede over Sejren, bragte daværende Løjtnant, nu afdøde Skolebestyrer Bredsdorff, som ligeledes havde kjæmpet i Skansen i Fodfolkets Rækker, han Kammeraternes Tak i den brusende Champagne for den glimrende Maade, hvorpaa han havde ledet Kanonernes Ild.

"for sin Dygtighed og Kjækhed hædredes Bache med Ridderkorset, og da alle om Aftenen i Mysunde jublede over Sejren, bragte daværende Løjtnant, nu afdøde Skolebestyrer Bredsdorff, som ligeledes havde kjæmpet i Skansen i Fodfolkets Rækker, han Kammeraternes Tak i den brusende Champagne for den glimrende Maade, hvorpaa han havde ledet kanonernes Ild."

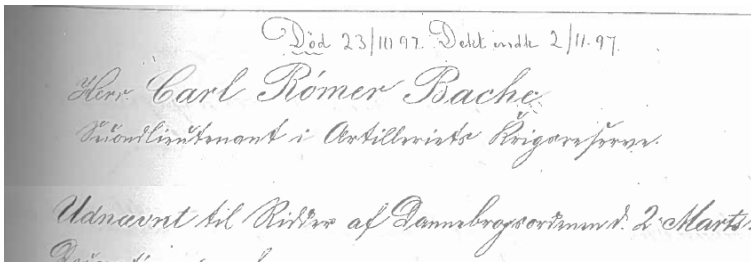
Død 23/10 97. Dekt indk 2/11.97.
Herr Carl Rómer Bache
Secondlieutenant i Artilleriets Krigsreserve.
Udnævnt til Ridder af Dannebrogsordenen d. 2 Marts.

Carl Rømer Bache blev den 12. marts 1864 Udnævnt til Ridder af Dannebrogsordenen.
Fra Kongehusets Ordensprotokol. Det ser ud som om der står den 2. Marts, men det er den 12.
Desværre er den levnedsbeskrivelse, som C. R. Bache udfærdigede i 1866 og tilsendte Ordenskapitlet, gået til ved branden på Christiansborg Slot 1884, ligesom det er tilfældet for de fleste andre fra før branden.

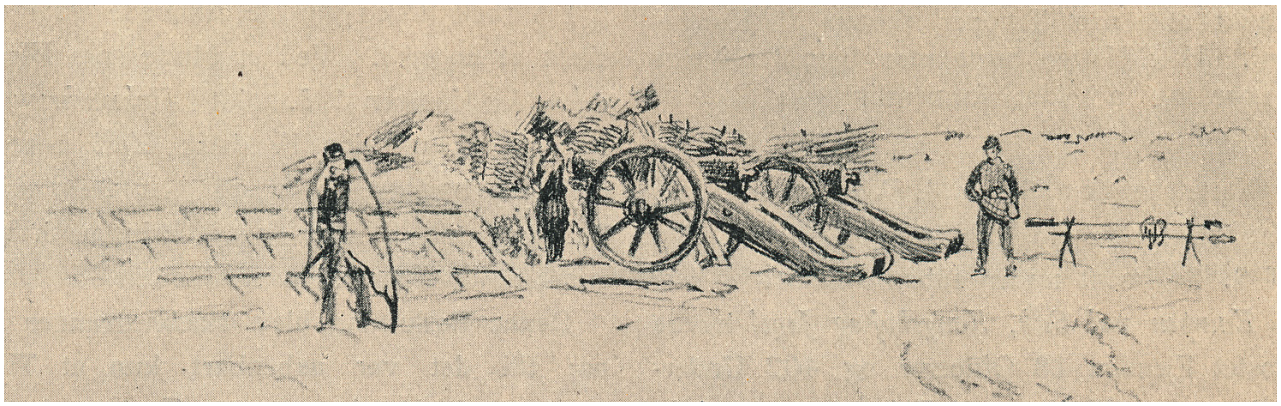

Danske kanoner - tegning: Otto Bache

Sejren ved Mysunde - trods stor tysk overtal både med hensyn til mandskab og kanoner - gav danskerne troen på, at krigen kunne vindes.
På dansk side kostede kampene ca. 140 døde og sårede, mens tallet på preussisk side var omkring 200.

Den danske øverstbefalende general de Meza havde dog ikke tiltro til Dannevirkes skanser. De Meza frygtede at fjenden kunne passere vest om Dannevirke over de frosne sumpstrækninger. Dannevirkes længde var på

godt 85 kilometer, og danskerne havde ikke tilstrækkelig mange soldater til at forsvare denne lange strækning.
Den 4. februar holdt de Meza og hans krigsråd et krisemøde i Slesvig by, hvor alle på nær én stemte for at trække den danske hær væk fra Danne-virke-stillingen så hurtigt som muligt og lade det være en overraskelse for tyskerne. Det var en modig og dristig beslutning, men også farlig.

General Christian Julius de Meza (1792 - 1865)

Krigsrådet og de Meza var klar over, at det ville være et chok for den danske befolkning. Beslutningen blev desuden taget uden tilladelse fra regeringen og krigsminister Christen Carl Lundbye. Militært set var Dybbøl, den næste flankestilling, heller ikke en stærk befæstning.
Tilbagetrækningen blev sat i værk i største hemmelighed. Det var vigtigt, at ingen tyskere, spioner eller andre anede noget, før man om natten 5.-6. februar begyndte at trække styrkerne nordpå.

Jeg ved ikke om Carl Rømer Bache var med i det egentlige tilbagetog, eller om han allerede var sendt tilbage på grund af sit skudsår, men sandsynligheden taler for at han var med i selve tilbagetoget.

En preussisk hærstyrke rykkede frem og omsluttede Dybbøl, mens en østrisk-preussisk fortsatte mod Kolding. Nu overskred den fjendtlige hær fra hertugdømmet Slesvig den danske grænse og besatte Kolding. Fremmarchen fortsatte mod Fredericia uden at der kom nogen nævneværdig in-

ternational reaktion. Det kom til kamp ved Vejle den 8. marts. Den danske hær indledte herefter en tilbagetrækning op i Jylland.
Både Fredericia og Dybbøl var omsluttet af fjendtlige styrker.

Prins Friedrich Karl overværer på Dybbøl anlægget af de tyske stillinger.
Det var Prins Friedrisch der ledede det tyske angreb på Mysunde.

Ved Dybbøl intensiverede preusserne bombardementerne og disse kulminerede den 18. april. Kl. 10 ophørte kanonernes torden og stormløbet blev indledt.
Danskerne havde ca. 1700 døde og sårede - ca. 3000 blev taget til fange.
Preussernes tab var ca. 1200 døde og sårede. Præcise tal findes ikke.
Den 29. juli sejlede tyskerne om natten over til Als ved Alssund. På Als var der hårde kampe og de danske styrker måtte med skib evakueres til Fyn og Sjælland.

Den 2. slesvigske krig var forbi - og Danmark havde tabt.

Carl Rømer Bache var ved Dybbøl under Commando af den navnkundige Generalmajor Henri Alexandre Antoine de Dompierre de Jonquirés. Jonquirés var den højstkommanderende for artilleriet ved Dybbøl og da Carl Rømer Bache ønskede at få arbejde ved de fyensk-jydske Jernbaner, bad blandt andre Jonquirés om en anbefaling.

"Da Lieutnant Bache af Artilleriets Krigsreserve har ønsket en Anbefaling af mig, er det mig kjirt at kunne bevidne, at han, der har staaet under min Commando i 1864 og siden stadig har gjort Tjeneste ved Artilleriet, i alle Maader har opfört sig som en tapper, ufortrøden og paalidelig Officer, hvorfor det skulle glæde mig om dette Vidnesbyrd kunde være ham til Nytte.

Kjöbenhavn den 16de August 1867

H. de Jonquirés
Generalmajor og Chef for det Kongelige Artilleri"

Den danske helstat

Areal: 60.000 km²
Befolkningstal: 2.500.000

Kongeriget Danmark

Areal: 40.000 km²
Befolkningstal: 1.600.000

Efter krigen 1864.

Carl Rømer Bache fortsatte nogle år i den danske hær som sekondløjtnant i artilleriet og senere som kaptajn i forstærkningen, inden han søgte ind hos Statsbanerne, hvor han blev ansat den 1. december 1870.

Han blev gift med Sophie Regine, født Prytz. Hun blev født den 15. maj i København og var datter af en Wilhelmsen og Ane Sophie Berendt. Forældrene var ikke gift. Senere gifter Ane Sophie sig med Wilhelm Prytz, grosserer i Nørregade - og Sophie Regine tager sin stedfaders efternavn.

Jeg har desværre ikke fundet Carl og Sophie Regines giftemål i nogen kirkebog - ligesom jeg heller ikke har fundet noget foto af Sophie Regine.

I 1868 får de deres første barn: Henriette Elisabeth, der bliver født den 25. september - døbt i Sankt Johannes Sogn i København den 20 december.

Holm Institsraad
11.
Holstebroe C. W. Toldassist.
Arnesen J. N. Enke
Petersen P. W. Restaurateur
*Bonecke P. C. Architect
Hasle J. H. Proprietair
Thomsen C. fh. Collaborator
Bache C. R. Capt. i Forst.
Borch W. S. Garver
17. Glosimodt O. O. Billedh.

Kjøbenhavns Vejviser 1870

Deres næste barn er også en datter, Emilie Nina, der bliver født 17. november 1869.
Emilie Nina vil jeg vende tilbage til i en senere udgivelse - sammen med Sophie Alexandra og Caroline Henriette Jensen.

På dette tidspunkt bor familien på Vodroffsvej 11 på Frederiksberg.

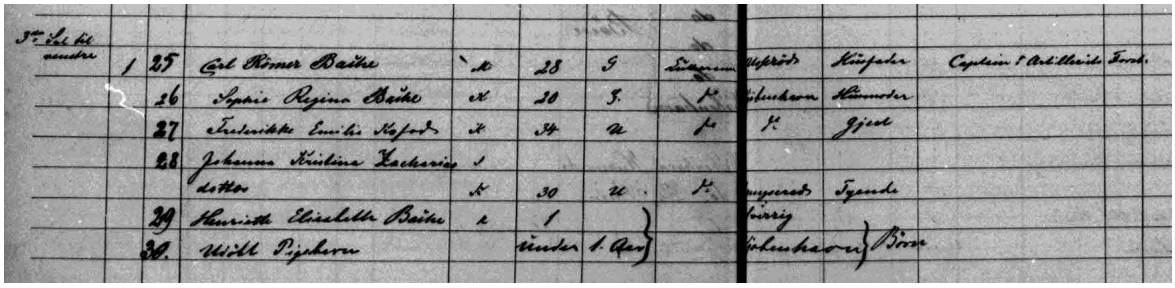
3te Sal til venstre	1	25	Carl Römer Bache	M	28	G	Danmark	Uptrödt	Kaptajn	Capitain i Artilleriet Forst.
		26	Sophie Regina Bache	K	20	G.	P.	Vibenhavn	Husmoder	
		27	Henriette Emilie Kaford	K	34	U	P.	P.	Gjest	
		28	Johanne Kristine Kachering	K	30	U.	P.	Jutland	Tjende	
		29	Henriette Elisabeth Bache	K	1			Vibenhavn		
		30.	Udöbt Pigebarn		under 1 Aar					Barn

Folketælling 1870 - 3. sal til venstre . Carl Rømer Bache 28 år - Kaptajn i Artilleriet - Sophie Regine Bache 20 år - Henriette Elisabeth Bache 1 år - Udøbt Pigebarn under 1 Aar (Emilie Nina Bache)

Fra Statens Arkiver - Personaleakterne vedr. Carl Rømer Bache. Den originale ansøgning om ansættelse ved jerbanen og anbefalinger (jonquirés er citeret på foregående side)

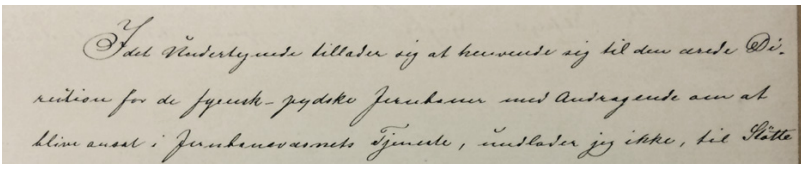

"Idet undertegnede tillader sig at henvende sig til den ærede Direktion for de fyenske-jydske Jernbaner med Andragende om at blive ansat i Jernbanevæsenets Tjeneste, undlader jeg ikke, til Stötte for mit Andragende, at fremsende vedlagte Anbefalinger fra mine Foresatte i Militæretaten og fra Söetatens Constructionskammer.
Efter jeg i 1858 havde gjort Tjeneste ved ovennævnte Constructionsskole, tilbragte jeg omtrent halvandet Aar på forskjellige Værfter i det nordlige Sverrig for at uddanne mig i det praktiske Skibsbyggeri, men da Forholdene just dengang var meget uheldige for Skibsbyggerierne og Arbeidet derfor paa de fleste Pladser var mere eller mindre fuldstændig standset, forlod jeg atter i 1860 Sverrig. Da der paa Skibsbyggerierne her i Landet dengang ogsaa var overordentlig Lidet at udrette, ansögte jeg om at blive optagen i Aspirantskolen ved Artilleriet og efter at have gjennemgaaet denne blev jeg i Efteraaret 1862 udnævnt til Secondlieutnant.
Efter Krigen i 1864, hvori jeg, som vedlagte Attester udvise, deltog, blev det mig tilladt midlertidig at forblive til Tjeneste ved Artilleriet, hvor jeg da, indtil jeg i efteraaret 1867 blev udnævnt til Captain i Artilleriets Forstærkning, gjorde Tjeneste ved Kjöbenhavns Söbefæstning.
Idet jeg tillader mig at fremsætte Ovenanförte, har jeg ikke dermed troet at kunne begrunde en særlig Adkomst til nogen speciel Funktion, idet det overhovedet kun er mig magtpaaliggende at opnaa en Ansættelse ved Jernbanevæsenet, og skal jeg derfor kun tilföje Forsikringen om, at jeg i saa Tilfælde skal gjøre mig min bedste Flid for at tilegne mig saa megen Brugbaarhed som mulig.

Den 26 Marts 1870 — Bache
Adr. Lisalyst i Lyngby — Captain i Artilleriets Forstærkning"

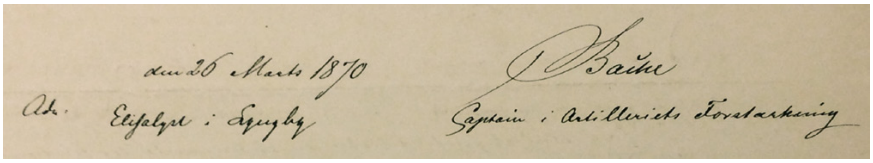

2 medsendte anbefalinger

"Hr. Captain i Artilleriets Forstærkning C. R. Bache har anmodet mig om at gjøre ham et Vidnesbyrd for den Tid, i hvilken han under Krigen i 1864 som Lieutnant var til Tjeneste ved 6te Fæstningscompagni, for hvilket Undertegnede var Commandeur.
Det er mig en Glæde at bevidne Captainen, at han ikke alene under Fægtningen ved Mysunde den 2den Februar 1864 udviste et saa smukt og flinkt Forhold, at han kort Tid efter blev udnævnt til Ridder af Dannebrog, men at han i hele sin Tjeneste viste sig som en samvittighedsfuld, særdeles paalidelig og Tjenestivrig ung Mand, der med höj Grad af Udholdenhed varetog de pligter, der paahvilede ham.

Kjöbenhavn den 2de November 1867

Hertel
Artillericaptain

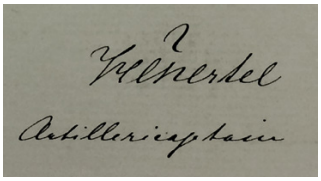

"C. R. Bache har i 2 Aar frekventeret Söetatens Constructionskammer, hvor han har erhvervet sig saadan Kundskab, at han kan forfærdige Tegning til et hvilkensomhelst Handelsskib og udföre dets Afflagning.
Han har under sit Ophold her, udvist megen Flid og Opmærksomhed, samt aflagt saadanne Pröver paa Dygtighed ved Tegningers Udförelse og Beregning, at han viser at have den fornöden theoretiske Dygtighed til at blive en duelig Skibsbygger, naar han har erhvervet sig tilstrækkelig Øvelse og Erfaring i det praktiske Haandværk.

Söetatens Constructionskammer den 7de August 1858

Svenson eller Suenson
Directeur for Skibsbyggeriet."

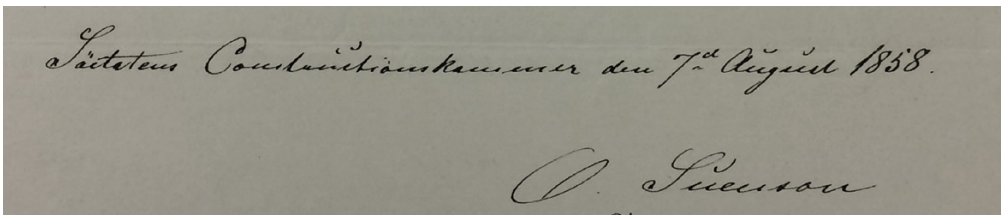

Baches 3. barn er Vilhelm Ludvig Christian der bliver født i Kongens Lyngby den 27. januar 1871.

Familien flytter kort efter til Århus. De bor på adressen Spanien 9.

Spanien nr. 9 - foto fra ca. 1885

Jernbanens udvikling var i rivende hast på dette tidspunkt. Først primært tænkt til godstransport, men med rejsepassets ophævelse i 1862, kunne alle danskere rejse frit rundt i landet.

Århus første banegård fra 1862.
Carl Rømer Bache var ansat ved Statsbanerne og har her haft sin arbejdsplads.
Stationen blev hurtigt for lille og allerede i 1884 blev der bygget en ny. Der gik 45 år, så var også denne for trang og i 1929 byggedes den nuværende.

Kort over århus fra 1875. Jernbanestation lå i byens sydligste udkant, tæt på Viby sogn.

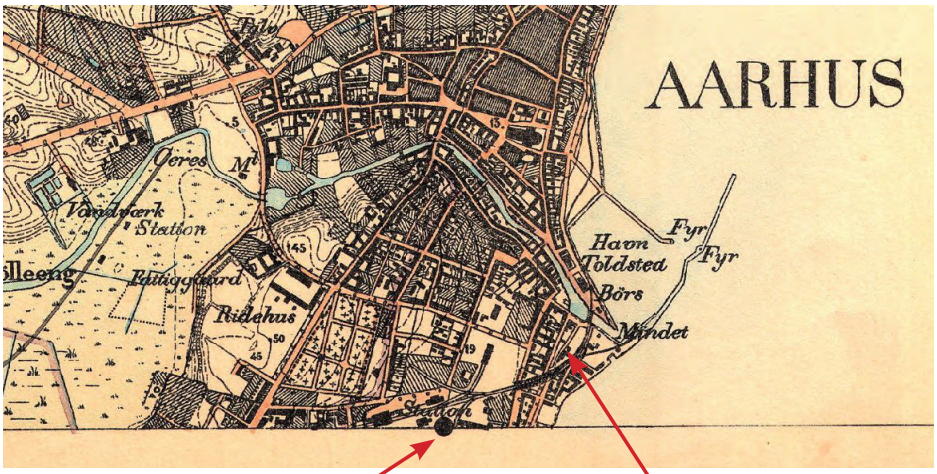

Århus Jernbanestation Spanien nr. 9

Carl og Sophie Bache fik 3 børn mens de boede i Århus.

Nina Marie Bache:
født 5. maj 1972 - død 23. marts 1950 i Long Beach, USA.
Nina Marie blev sygeplejerske, som det fremgår af politiets registerblad. Hun boede en overgang i København Bredgade 66 og arbejdede på Frederiksberg Hospital, inden hun emigrerede til USA. Hende vender jeg tilbage til.

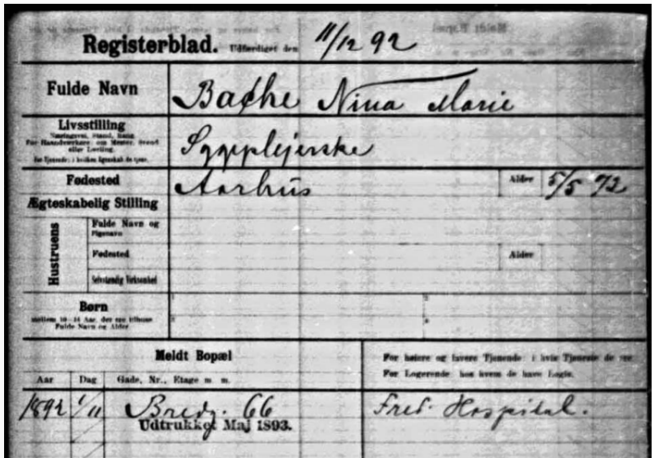
Registerblad. Udfærdiget den 11/12 92
Fulde Navn: Bache Nina Marie
Livsstilling: Sygeplejerske
Fødested: Aarhus — Alder: 5/5 72
Ægteskabelig Stilling
Hustruens: Fulde Navn og Pigenavn — Fødested — Alder — Selvstændig Virksomhed
Børn
Meldt Bopæl
Aar | Dag | Gade, Nr., Etage m. m.
1892 | 1/11 | Bredg. 66 — Fred. Hospital.
Udtrukket Maj 1893.

Alexander Carl Bache: født 28. august 1873 - død 28. marts 1879 i Langå.
Familien flytter fra Spanien 9 til Sønderallé 45.
Ernst Poul Bache: født 5. september 1874.

Fra Århus flytter familien Bache til Langå, hvor Carl Rømer Bache får titel af stationsinspektør.

Langå station før år 1900 - Langå Lokalhist. Arkiv.

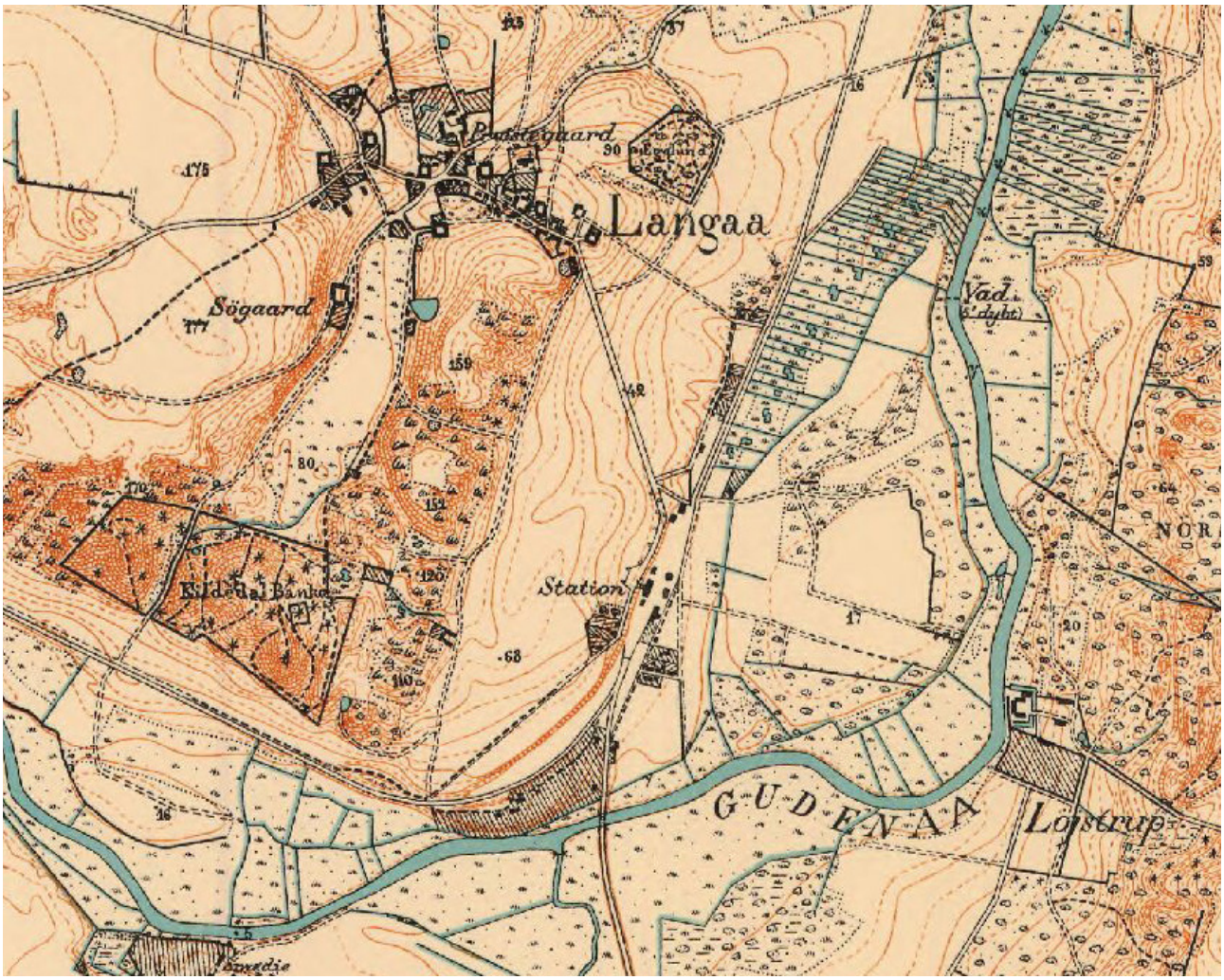

Målebordsblad fra 1878. Bemærk afstanden fra stationen til selve byen.
Familien Bache boede enten på selve stationen eller i et af husene tæt derpå.

I Langå får de 5 børn:

Johan Bache: født 11. oktober 1875 - død 21. april 1879 i Langå
Ellen Bache: født 6. november 1876
Knud Bache: født 31. oktober 1877 - død 1. maj 1879 i Langå
Louis Hein Bache: født 18. december 1878 - emigreret til USA 1895
Christian Bache: født 6. april 1880 - død 21. marts 1881 i Langå.

Familien må have haft blandede følelser overfor opholdet i Langå, da de der mister 4 børn - foruden de 3 ovenfor nævnte dør også Alexander Carl Bache den 28. marts 1879.

Særlig året 1879 var hårdt - her mister de i løbet af godt 2 måneder 3 børn.

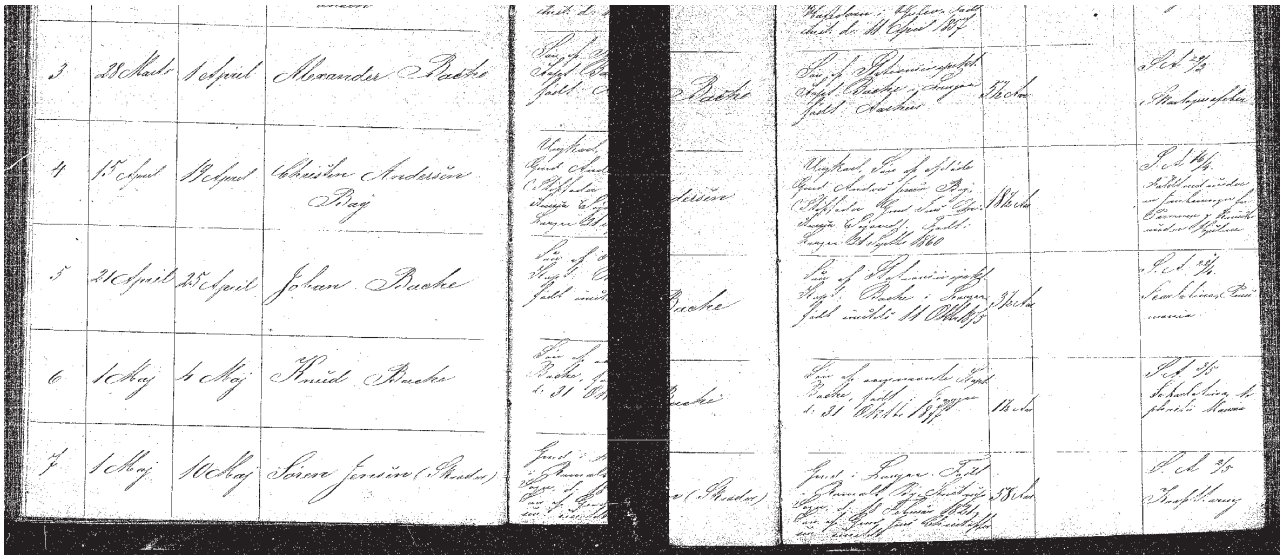

I kirkebogen for 1879 kan man læse dødsårsagen for de 3 børn i præstens anmærkninger:
Skarlagens feber, på latin
Scarlatina

Fra Folketællingen 1880.
Langå.

Carl Rømer Bache	38 år
Sophie Regine Bache	30 år
Henriette Elisabeth	11 år
Emilie Nina	10 år
Vilhelm Ludvig	9 år
Nina Maria	7 år
Ernst Poul	5 år
Ellen Bache	3 år
Louis Hein	1 år

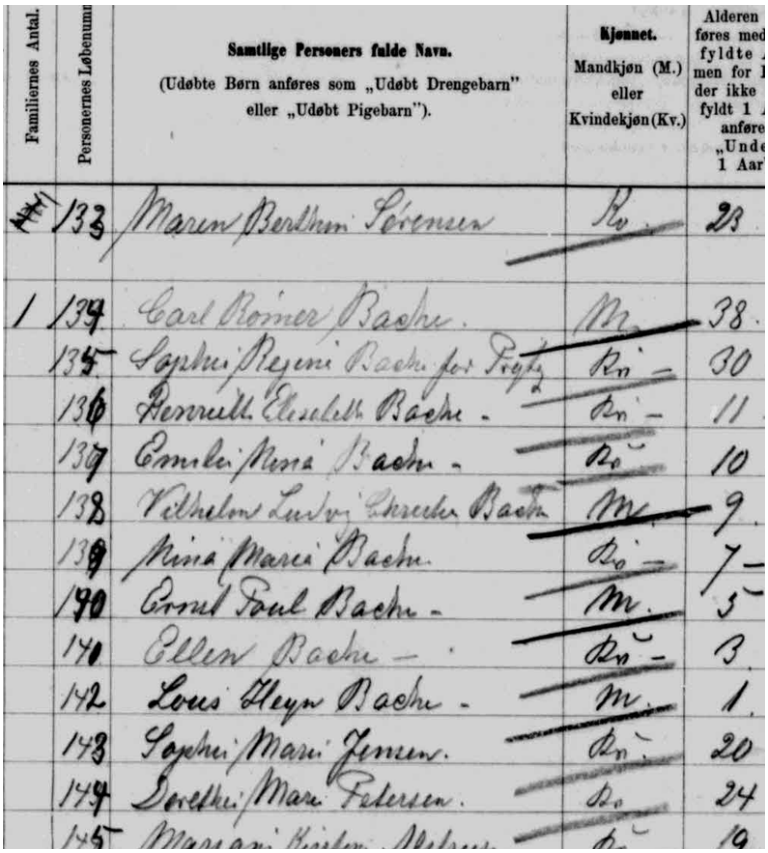

Familiernes Antal.	Personernes Løbenummer	Samtlige Personers fulde Navn. (Udøbte Børn anføres som „Udøbt Drengebarn" eller „Udøbt Pigebarn").	Kjønnet. Mandkjøn (M.) eller Kvindekjøn (Kv.)	Alderen føres med fyldte Aar, men for Børn der ikke fyldt 1 Aar anføres „Under 1 Aar"
	133	Maren Berthine Sørensen	Kv.	23
1	134	Carl Rømer Bache	M.	38
	135	Sophie Regine Bache f. Prytz	Kv.	30
	136	Henriette Elisabeth Bache	Kv.	11
	137	Emilie Nina Bache	Kv.	10
	138	Vilhelm Ludvig Schreuder Bache	M.	9
	139	Nina Marie Bache	Kv.	7
	140	Ernst Poul Bache	M.	5
	141	Ellen Bache	Kv.	3
	142	Louis Heyn Bache	M.	1
	143	Sophie Marie Jensen	Kv.	20
	144	Dorethe Marie Petersen	Kv.	24
	145	Marianne Kirsten [illegible]	Kv.	19

I slutningen af 1881 eller begyndelsen af 1882 flytter familien til Viborg. Carl Rømer Bache var driftsinspektør ved jernbanestationen i Viborg. Dengang lå banegården ved Søndersø, ikke langt fra Sindssygehospitalet, det tidligere Viborg Tugthus.

Banegården blev indviet den 20 juli 1863 og fungerede frem til 1896, hvor den nye station blev bygget.
Den nye banegård blev opført et stykke derfra og er den station, der stadig er fungerende.

Nedenfor ses et postkort med den gamle banegård, hvor Bache arbejdede. Bemærk at det er fra 1864 og at det er tyske soldater, der står foran bygningen. I baggrunden ses Sindssygehospitalet.

Postkort, Lokalhistorisk Arkiv i Viborg.

I Viborg får Carl og Sophie 3 børn:

Johanne Bache: født den 11. september 1882.
Hun bliver gift med Axel Portafee Bahnsen, der var født i Langå, .
Axel Portafee var søn af plantør Godber Bahnsen, der var kollega med Carl Rømer Bache. Godber Bahnsen satte sit præg på bevoksningerne langs banestrækningerne i hele Jylland, ligesom han også bestemte, hvilke planter og bevoksning, der skulle være omkring stationerne og tjeneste-boligerne.
Johanne og Axel foretager mange rejser til USA, da han arbejder for International Harvester Company - et firma der producerer landbrugsmaskiner. Af arkiverne fremgår det at deres første rejse til USA er den 13. november 1906. De bliver dog aldrig amerikanske statsborgere.
Johanne Bache og Axel Portafee opholder sig meget i Frankrig i forbindelse med hans arbejde. De bor i Lille - og vender tilbage til Danmark, Helsingør i 1948. Axel Portafee Bahnsen dør i 1956 og Johanne Bache i 1982 - begge i Helsingør.

Kristian Bache: født den 19. december 1883.

Karl Bache: født den 26. maj 1885. Død: 15. jan. 1886 i Viborg.

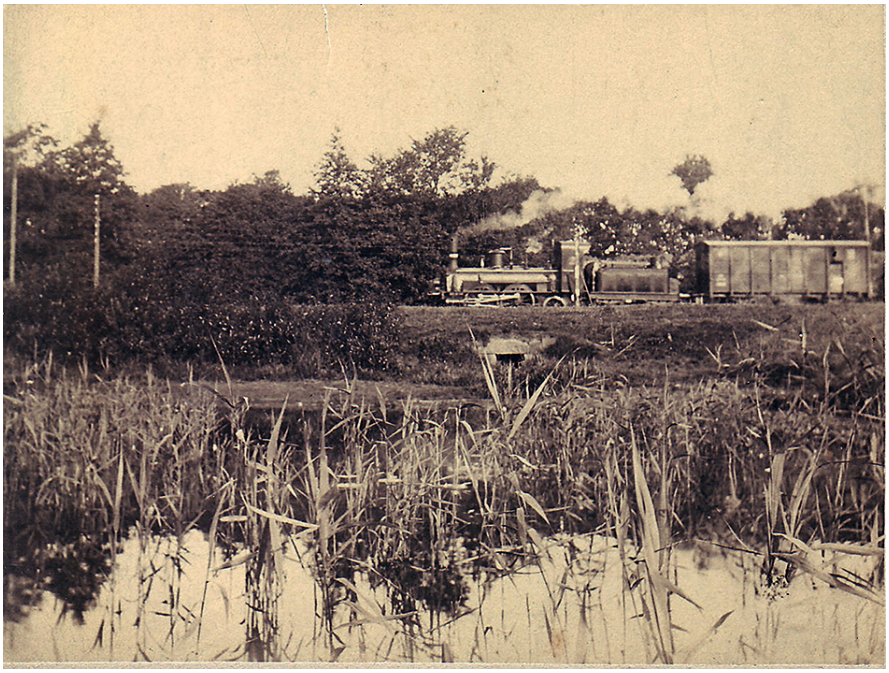

Tog ved Søndersø fra den tid, hvor Carl Rømer Bache arbejdede i Viborg. Lokalhistorisk Arkiv, Viborg.

Omkring 1890 flytter familien til Struer. Carl Rømer Bache er trafikinspektør på Struer station.

I 1860'erne var Struer udset til at blive hele Danmarks havn for den nye landbrugseksport til England. Havnen fra 1856 blev udvidet med et større bassin til dampskibe, og den lille ladeplads fik en stor flot station.

I Struer får Carl Rømer og Sofie Regine deres 15. og sidste barn:

Sophie Alexandra Bache: født 2. juni 1890 - død 1958 i Los Angeles.

- se iøvrigt side 1 i denne historie, hvor et udsnit af kirkebogen ses.

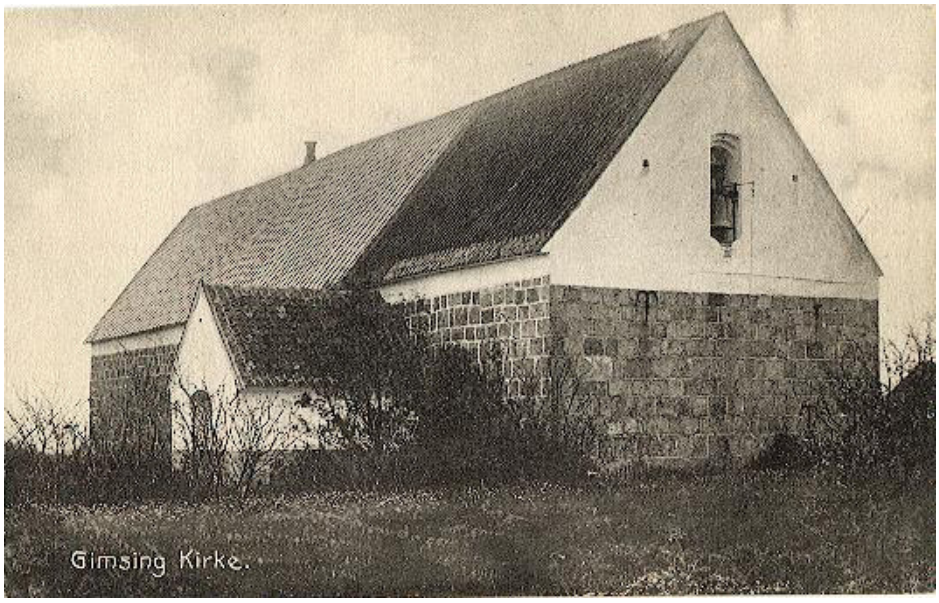

Gimsing kirke, hvor Sophie Alexandra Bache bliver døbt den 13. juli 1890.

Fra Folketællingen 1890, Struer by, Gimsing sogn, Hjerm Herred, Rinkøbing Amt.

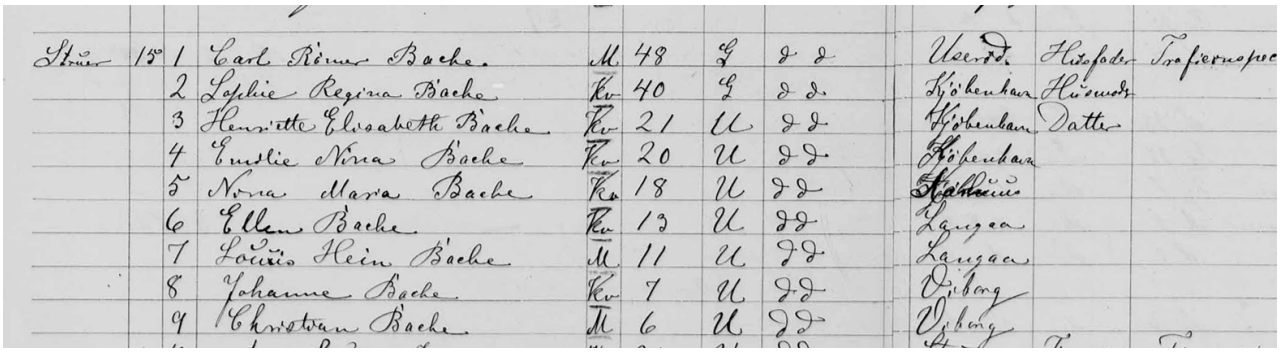

Struer	15	1	Carl Römer Bache	M	48	G	d d	Userød	Husfader	Trafikinspec
		2	Sophie Regina Bache	Kv	40	G	d d	Kjøbenhavn	Husmoder	
		3	Henriette Elisabeth Bache	Kv	21	U	d d	Kjøbenhavn	Datter	
		4	Emilie Nina Bache	Kv	20	U	d d	Kjøbenhavn		
		5	Nina Maria Bache	Kv	18	U	d d	[illegible]		
		6	Ellen Bache	Kv	13	U	d d	Langaa		
		7	Louis Hein Bache	M	11	U	d d	Langaa		
		8	Johanne Bache	Kv	7	U	d d	Viborg		
		9	Christian Bache	M	6	U	d d	Viborg		

Carl Rømer Bache bliver pr. 3. september 1894 forflyttet fra Struer til Næstved, 3. trafiksektion.

Sophie Regina Bache dør den 24. juli 1897 på Frederiksberg i København,
hun begraves den 29. juli i Næstved.

Sophie Regina har ifølge kirkebogen opholdt sig på Platanvej 22 på Frederiksberg, da hun døde.

Dødsfald.

†

Lørdagen den 24de dennes bortkaldte Herren min Hustru, **Sophie Regina Bache,** efter et langt og smertefuldt Sygeleje.
Begravelsen finder Sted fra St. Mortens Kirke Torsdag den 29de Juli, Kl. 12½.

Bache,
Trafikinspektør ved Statsbanerne.

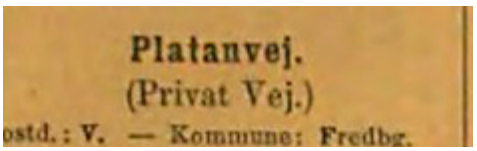

Platanvej.
(Privat Vej.)
ostd.: V. — Kommune: Fredbg.

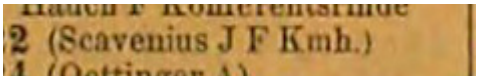

2 (Scavenius J F Kmh.)

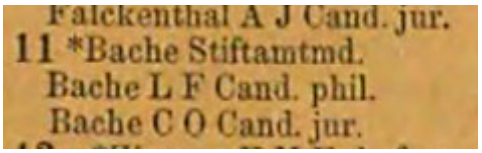

Falckenthal A J Cand. jur.
11 *Bache Stiftamtmd.
Bache L F Cand. phil.
Bache C O Cand. jur.

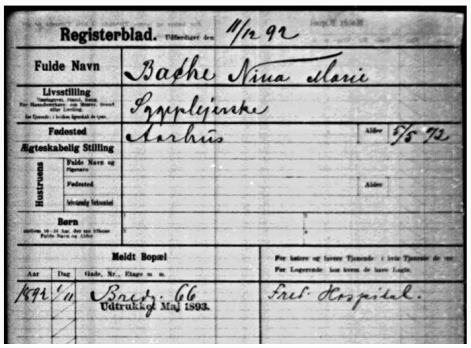

Registerblad. 11/12 92
Fulde Navn: Bache Nina Marie
Livsstilling: Sygeplejerske
Fødested: Aarhus — Alder: 5/5 72
Ægteskabelig Stilling
Hustruens: Fulde Navn og Fødested — Alder
Børn
Meldt Bopæl
Aar: 1892 — Dag: 1/11 — Gade, Nr., Etage m. m.: Bredg. 66 — Udtrukket Maj 1893. — Fred. Hospital.

Politiets Registerblade

På Platanvej boede der ifølge Kjøbenhavns Vejviser 1895 på denne adresse:
J F Scavenius - Jacob Frederik Brønnum Scavenius, Kultusminister 1880 - 1891.

På Platanvej 11 boede derimod:
Bache Stiftsamtmand - det var Carl Rømer Baches bror - se portræt på side 2.
Så mon ikke det var på denne adresse hun boede?
Måske blev hun plejet af sin datter Nina Maria, der var sygeplejerske på Frederiksberg Hospital.
Nina Maria Bache boede Bredgade 66.

Carl Rømer Bache døde den 23. oktober 1897 i Næstved,

Uddrag fra Vort Forsvar 1897:

"Midt i sin Virksomhed bortreves han af en Nyresygdom med Complication af Hjerteonde - i en alder af blot 56 Aar, faa Maaneder efter at have mistet sin Hustru, Sophie Regine, født Prytz; hun døde 48 Aar gammel den 24de Juli 1897. I deres lykkelige Ægteskab havde de haft 15 Børn, af hvilke 9 overleve Forældrene. ...*
... Han var en flink og paalidelig Embedsmand, der nøjagtig

Vor kjære Fader, Trafikinspektør, Kaptejn **Bache,** der den 23de ds. afgik ved Døden, jordfæstes Fredagen den 29de ds. fra St. Peders Kirke.
Hans efterladte Børn.

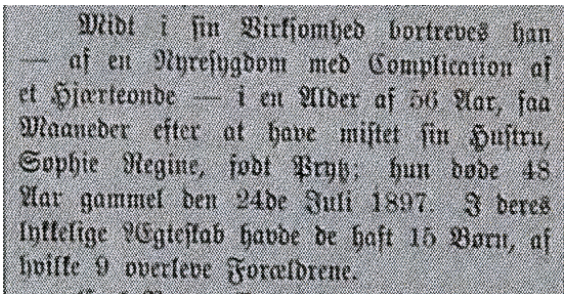
Midt i sin Virksomhed bortreves han — af en Nyresygdom med Complication af et Hjærteonde — i en Alder af 56 Aar, faa Maaneder efter at have mistet sin Hustru, Sophie Regine, født Pryß; hun døde 48 Aar gammel den 24de Juli 1897. I deres lykkelige Ægteskab havde de haft 15 Børn, af hvilke 9 overleve Forældrene.

** Den yngste af disse børn, datteren Sophie Alexandra Bache, bliver plejebarn hos Forskolelærerinde Caroline Henriette Jensen i Røgen.*
Deres historie vil, som tidligere anført, blive bragt ved senere lejlighed.

C. R. Bache.

Trafikinspektør for Statbanernes 3die Sektion, Kaptejn *Carl Rømer Bache*, er Lørdag Morgen afgaaet ved Døden i sit Hjem i Næstved, i en Alder af kun godt 56 Aar.

Afdøde var født 10. Febr. 1841 og deltog som Lieutenant i Krigen 1864, hvor han særlig udmærkede sig i Kampen ved Mysunde, i hvilken han blev let saaret. For denne hæderfulde Deltagelse i Kampen for Fædrelandet blev den daværende Lieutenant den 12te Marts 1864 Ridder af Dannebrog.

Efter Krigen søgte han Ansættelse ved de daværende jysk-fyenske Jernbaner, i hvis Tjeneste han kom 1ste December 1870.

I en Aarrække var *Bache* Stationsforstander paa Knudestationen Langaa, derpaa udnævntes han den 1ste Oktober 1881 til Driftsinspektør eller, som det nu kaldes, Trafikinspektør med Ophold i Viborg og senere i Struer. I Efteraaret 1894 forflyttedes han, der imidlertid forlængst var bleven udnævnt til Kaptejn i Forstærkningen og Kompagnichef, til Næstved.

I Sommer mistede han sin Hustru og efterlader flere Børn, hvoraf nogle mindreaarige.

Bache var saavel af sine over- som underordnede anerkjendt som en dygtig Jernbanemand, og han har gjort flere Opfindelser paa Jernbanevæsenets Omraade.

Nekrolog i Næstved Avis.

Viborg Stifts- Tidende.

Nr. 165. Torsdagen den 19de Juli 1888. 116. Aarg.

Nr. 165.

Prisbelønningen.

(Ritzaus Bureau.)

Den officielle Fortegnelse over prisbelønnede Udstillere er følgende:

Medaille af første Klasse:

Sten- og Jordarter: Faxe Kalkbrud, Kryolithmineselskabet, Bornholms Keolin-

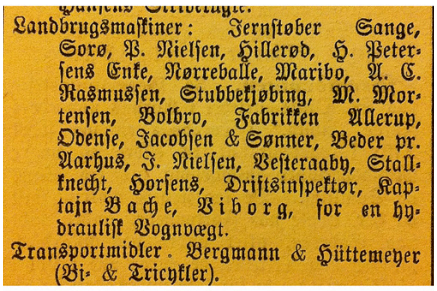

Landbrugsmaskiner: Jernstøber Sange, Sorø, P. Nielsen, Hillerød, H. Petersens Enke, Nørreballe, Maribo, A. C. Rasmussen, Stubbekjøbing, M. Mortensen, Bolbro, Fabrikken Allerup, Odense, Jacobsen & Sønner, Beder pr. Aarhus, J. Nielsen, Vesteraaby, Stallknecht, Horsens, Driftsinspektør, Kaptajn Bache, Viborg, for en hydraulisk Vognvægt.

Transportmidler. Bergmann & Hüttemeyer (Bi- & Tricykler).

Fra Viborg Stiftstidende, 19de Juli 1888: Prisbelønningen, Medaille af første Klasse - blandt andre Driftsinspektør Kaptajn Bache, Viborg, for en Hydraulisk Vognvægt.

passede sin Tjeneste, afholdt af alle sine Undergivne, og han havde mange Venner. I sin Fritid beskæftigede han sig med Tegning og Træskærerarbejde. ...”

Jeg vil gerne takke følgende for stor hjælp i forbindelse med research til denne beretning:

Historiecenter Dybbøl Banke: Bjørn Østergaard.
Slægt & Data: Torben Regelsen, Inge Nissen, Egon Sørensen, Gitte Johansen, Paul Londahl Smidt, Jørgen Thue Pedersen, Ole Ingvordsen.
Danmarks Jernbanemuseum: Gitte Lundager.
Hørsholm Museum: Dorte Tuxen.
NæstvedArkiverne: Henrik Beck Christensen.
Struer Museum: Karin Elkjær.
Kongehuset, Ordenskap.: Asbjørn ThyssenHansen
Langå Lokalhistoriske Arkiv: Ole Mortensen.

Fra "Folkelige Saaskrifter for By og Land"
- udgivet af Godber Bahnsen og H. Lavrids Jørgensen, 1877 - 1979

Middel mod Hugormbid.

Hvilket Middel er det bedste mod Slangebid? Dette er ved mangfoldige Erfaringer besvaret således, at ved nogen Kjendskab til Midlet burde Dødsfald ved Slangebid høre til Sjældenhederne, endskjønt der dog årlig forekommer Tilfælde af Dødsfald deraf. Straks efter Bidet må det bidte Sted trykkes sammen med Tommelfingeren, så at Blodsirkulationen standses, derefter skæres med en skarp Kniv på tværs over Bidstedet, så at Blodet flyder; Blodet kan udsuges og Giften skader ikke i Maven, såfremt Blodet sluges. Dette må imidlertid ske hurtig. Skulde man imidlertid frygte for at en Del af Giften var gået over i Blodet, drikker man hvilkensomhelst spirituøs Drik, som i Øjeblikket står til Rådighed, Vin, Brændevin, indtil fuldstændig Drukkenhed, hvorefter Rusen soves ud, og Bidet vil være uden alvorlige Følger. Dette er godtgjort ved mangfoldige Eksempler ved Bid af alle giftige Slangearter. Man har endog Eksempler på, at Bid af Klapperslangen ikke i mindste Grad have skadet fulde Mennesker. Midlet er imidlertid let at anvende, thi Brændevin, og er det også den dårligste Slags, fås på ethvert Sted på Landet.

Farre overbefolkes af storke – af træ

Gl. Skanderborgvej 153

Under overskriften "Storkefabrik for enden af haven" bragte Aarhus Stiftstidende i juli 1961 følgende artikel:

Mens storken er ved at være en sjælden fugl herhjemme, er kunstige storke derimod ikke nogen mangelvare. I Jylland findes flere virksomheder, der fremstiller surrogater for den populære fugl, og her på egnen kaldes Farre for "de kunstige storkes by ".

I en lille villahave i udkanten af byen er der sommeren igennem en righoldig udstilling af træstorke, som husets indehaver fabriksarbejder, Aksel Pedersen, laver i sin fritid.

Storkefabrik for enden af haven

Fabriksarbejder i Farre har konstrueret Storm P.-maskine til storke-produktion

1959.

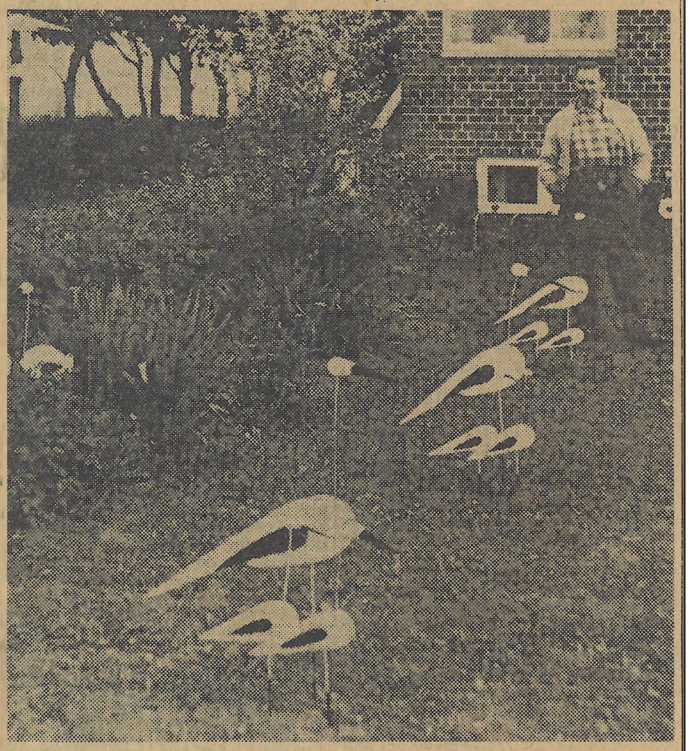

Aksel Pedersen har fast storkeudstilling i haven.

MENS STORKEN er ved at være en sjælden fugl herhjemme er kunstige storke derimod ikke nogen mangelvare. I Jylland findes flere virksomheder, der fremstiller surrogater for den populære fugl, og her paa egnen kaldes Farre for „de kunstige storkes by".

I en lille villahave i udkanten af byen er der sommeren igennem en righoldig udstilling af træstorke, som husets indehaver, fabriksarbejder A. Pedersen, laver i sin fritid.

Aksel Pedersen arbejder til daglig paa Farre Parketstavfabrik. For enden af haven har han den lille storkefabrik, og den maskine, hvorpaa storkene kommer til verden, er egen opfindelse. Mest af alt ligner den en Storm P.-maskine.

Fabrikant ved tilfældighed

— Jeg blev storkefabrikant ved en tilfældighed. En mand fra Mundelstrup forærede mig for tre aar siden en træstork, og der gik ikke mange dage, før den knækkede sammen i halsen, siger Aksel Pedersen. — Jeg fik den repareret og tænkte, at saadan en maatte jeg ogsaa kunne lave, og snart blev haven fyldt med storke. Jeg har i aarenes løb fremstillet mange tusinde storke, og jeg har solgt baade til Amerika, Sverige, Norge, Tyskland, England og Holland.

— Jeg fremstiller tre forskellige — en stor og en lille samt en, der flyver. Endelig har jeg optaget fabrikation af „Anders And", men storkene er de mest eftertragtede. Jeg faar tre og fem kroner for stykket, og almindeligvis køber folk en lille familie paa en stor stork og to smaa.

Prisforhøjelse næste sommer

Prisen er ringe i forhold til arbejdet, der ligger bag. Hver eneste stork bliver malet ikke færre end fire gange, og Pedersen bebuder ogsaa prisforhøjelse til næste sæson.

— For naturligvis er storkesæsonen fortrinsvis kun om sommeren, fortsætter Aksel Pedersen. — Desværre har myndighederne taget mit bedste aktiv fra mig i salgsarbejdet. Vi havde en lille iskiosk liggende inde i haven, men den var bygget, efter at den ny lov var traadt i kraft, og ifølge den maa der ikke længer være iskiosker ved landevejene. Det har været en slemt „bet" for mig, idet min kone, der passede kiosken, gang paa gang solgte en stork til turister.

I udkanten af haven er en storkerede med tilhørende beboere anbragt i et træ, og ofte vil folk købe reden med, men den gaar ikke, siger Aksel Pedersen. — Jeg kan give anvisning paa, hvorledes reden skal laves. Udstillingen i træet er mit vartegn, og det giver man ikke saadan fra sig, slutter storkefabrikanten i Farre.

Sven.

Aksel Pedersen arbejder til daglig på Farre Parketstavfabrik. For enden af haven har han den lille storkefabrik, og den maskine, hvorpå storkene kommer til verden, er egen opfindelse. Mest af alt ligner den en Storm P. – maskine.

Jeg blev storkefabrikant ved en tilfældighed. En mand fra Mundelstrup forærede mig, for 3 år siden, en træstork, og der gik ikke mange dage, før den knækkede sammen i halsen, siger Aksel Pedersen. Jeg fik den repareret og tænkte, at sådan en måtte jeg også kunne lave, og snart blev haven fyldt med storke.

Jeg har i årernes løb fremstillet mange tusinde storke, og jeg har solgt både til Amerika, Sverige, Norge, Tyskland, England og Holland.

Jeg fremstiller tre forskellige storke, - en stor og en lille, samt en der flyver. Endelig har jeg optaget fabrikation af "Anders And", men storkene er de mest eftertragtede. Jeg får tre og fem kroner for stykket. Og almindeligvis køber folk en lille familie på en stor stork og to små.
Prisen er ringe i forhold til arbejdet, der ligger bag, hver eneste stork bliver malet ikke færre end fire gange, og Aksel Pedersen bebuder også prisforhøjelse til næste sæson. For naturligvis er storkesæsonen fortrinsvis kun om sommeren.

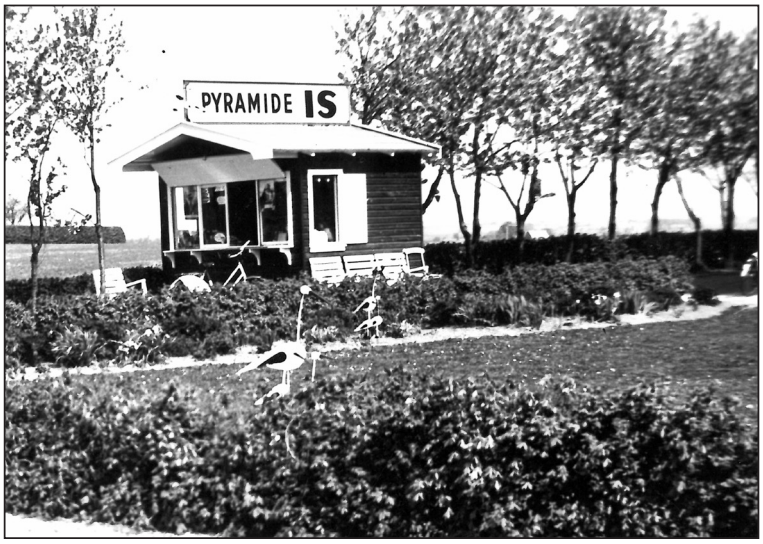

Aksel Pedersen fortsætter: Desværre har myndighederne taget mit bedste aktiv fra mig i salgsarbejdet. Vi havde en lille iskiosk liggende inde i haven, men den var bygget, efter at den nye lov var trådt i kraft, og ifølge den må der ikke længere være iskiosker ved landevejene.- Det har været en slem "BET" for mig. Idet min kone, der passede kiosken, gang på gang solgte en stork til turisterne.
I udkanten af haven er en storkerede med tilhørende beboer, anbragt i et træ, og ofte vil folk købe reden med, men den går ikke, siger Aksel Pedersen. – Jeg kan give anvisning på , hvorledes reden skal laves. Udstillingen

i træet er mit vartegn, og det giver man ikke sådan fra sig, slutter storkefabrikanten Aksel Pedersen.

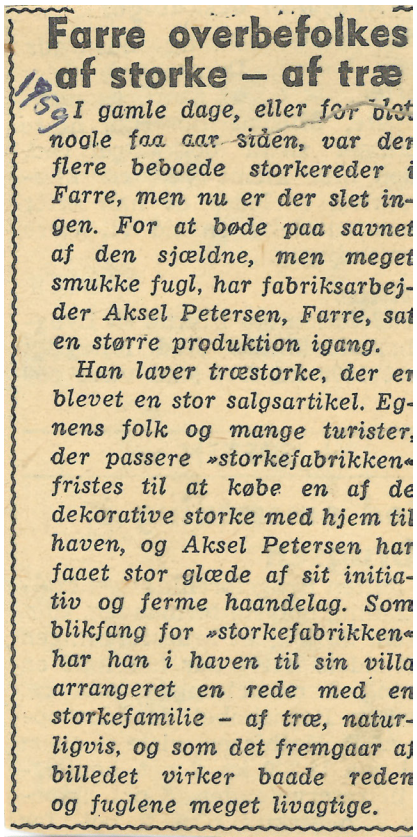

Farre overbefolkes af storke – af træ

1959

I gamle dage, eller for blot nogle faa aar siden, var der flere beboede storkereder i Farre, men nu er der slet ingen. For at bøde paa savnet af den sjældne, men meget smukke fugl, har fabriksarbejder Aksel Petersen, Farre, sat en større produktion igang.

Han laver træstorke, der er blevet en stor salgsartikel. Egnens folk og mange turister, der passere »storkefabrikken« fristes til at købe en af de dekorative storke med hjem til haven, og Aksel Petersen har faaet stor glæde af sit initiativ og ferme haandelag. Som blikfang for »storkefabrikken« har han i haven til sin villa arrangeret en rede med en storkefamilie – af træ, naturligvis, og som det fremgaar af billedet virker baade reden og fuglene meget livagtige.

Aksel Pedersen blev født på Farre mark, gik i skole i Farre. Han var beskæftiget ved landbruget indtil sit giftemål med Anna Iris Selch, og havde bl.a. 1 år plads på Svingelgården, samt et ½ på Klank Møllegård i Galten, derpå virkede han 1 år som arbejdsmand i Svenstrup

I 1945 flyttede familien til Farre, førhen boede de i Svenstrup, hvor det ældste barn, af en søskendeflok på tre, Jørn blev født i 1944. Rita 1945 i Farre og Poul 1950 i Farre.

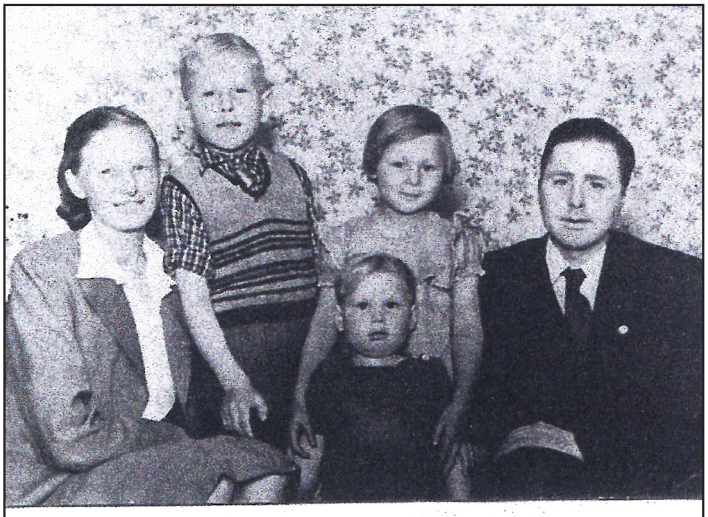

Aksel Petersen og Hustru med Børn

Her arbejdede Aksel Pedersen på Farre Parket indtil 1961, og siden beskæftiget sig som murerarbejdsmand.

Her boede Aksel Pedersen til sin død i 2002.

Tryk og layout SILKEBORG Jobkompagniet